

РЕШЕНИЕ

№ 4851

гр. София, 12.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 03.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **11418** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 104, ал. 1 и чл. 86, ал. 1 от Закона за държавния служител /ЗДСл/.

Образувано е по искова молба на Л. С. С., с ЕГН [ЕГН], чрез адв. В. П.- САК, с която се предявява срещу Държавен фонд „Земеделие“, да бъде осъден ответника Държавен фонд „Земеделие“, да бъде осъден ответника на правно основание чл. 104, ал. 1 от Закона за държавния служител /ЗДСл/, да заплати обезщетение в размер на 6 120 лв. /шест хиляди сто и двадесет лева/, представляващ разликата от реално изплатеното обезщетение, във връзка с отменено като незаконосъобразно уволнение, с влязъл в сила съдебен акт /Решение № 3462/29.05.2023 г. на АССГ по адм.д. № 544/2023 г., оставено в сила с Решение № 11743/29.11.2023 г. по адм.д. 7414/2023 г. на ВАС/ и действително дължимото такова, при съобразяване на индексациите за възнагражденията за заеманата длъжност и индивидуалния размер на възнаграждението, ведно със законната лихва за забава от датата на завеждането на иска до окончателното и заплащане, както и 2/ акцесорен иск с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД, за заплащането на сумата от 432,38 лв. /четиристотин тридесет и два лева и тридесет и осем стотинки/, представляващи мораторна лихва за забава.

В исковата молба се излага по фактите, че ищцата със заявление с вх. № 01-1100/187 от 12.12.2023 г. на правно основание чл. 104, ал. 1 от ЗДСл, адресирано до изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, е поискала да й бъде изплатено

обезщетение в размер на 6 заплати за периода, през който е останала без работа, но са й изплатени по банков път само две основни заплати- в размер на 3 060 лв. Претендира, че до момента на исковата молба не са изплатени още четири заплати, като иска от съда на основание чл. 104, ал. 1 от ЗДСл да присъди сумата от 6 120 лв, представляваща обезщетение за времето, през което ищцата е останала без работа поради незаконното прекратяване на правоотношението ѝ- служебно за длъжността „главен експерт в Дирекция „Противодействие на измамите“ в ДФЗ до 29.12.2022 г. и е получавала основна заплата в размер на 1 530 лв. В исковата молба се претендира също, че ищцата е останала без работа за периода от 01.01.2023 г. до 30.06.2024 г., както и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД- мораторна лихва за забава на изплащане на обезщетението за периода от 12.12.2023 г. до 10.06.2024 г. в размер на 424, 38 лв.

Пред Съда, С. не се явява, иска се поддържа от адв. П., който моли Съда да постанови становище, с което да уважи исковите на ищцата като основателни и да осъди ДФЗ да изплати дължимите суми, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 10.06.2024 г.- дата на депозиране на исковата молба в съда до датата на окончателното издължаване. Счита исковите за доказани по основание и размер, поради което моли същите да бъдат уважени. Претендира разноси по делото.

Ответникът- Държавен фонд „Земеделие“, чрез изпълнителния му директор, редовно уведомен, не изпраща процесуален представител. Докладвана е молба от 20.01.2025 г., чрез юрисконсулт Б. М., с която оспорва исковите и счита исковата молба за неоснователна, както по основание, така и по размер. Заявява, че не възразява да бъдат приети представените документи от страна на ищеца в съдебно заседание.

Софийска градска прокуратура, представлявана от прокурор В., изразява становище относно исковата молба, като счита същата за основателна и моли Съда да ги уважи.

От страна на ищеца, по делото са представени и доказателства, докладвани в предходното съдебно заседание, представляващи извлечения от ТД на НАП за осигурителния статус на С..

Прието и от страна на ответника като доказателство към молбата му от 20.01.2025 г. платежно нареждане /л.13/.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени събраните по делото доказателства и на основание чл. 168, ал. 1, вр. чл. 146 АПК провери изцяло законосъобразността на обжалвания административен акт, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

В Глава шеста на ЗДСЛ са регламентирани обезщетенията, които се дължат на държавните служители при прекратяване на служебното им правоотношение. В чл. 104, ал. 1 от ЗДСЛ, в сила от 01.07.2012 г.) Когато заповедта за прекратяване на служебното правоотношение бъде отменена от органа по назначаването или от съда, държавният служител има право на обезщетение в размер на основната си заплата, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на невявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, но не за повече от 6 месеца. Когато е бил назначен на друга държавна служба с по-ниска заплата или е получавал възнаграждение за друга работа в по-нисък размер, той има право на разликата в заплатите или на разликата между заплатата и възнаграждението, изчислени въз основа на основната заплата, съответно основното възнаграждение.

От така очертаната правна разпоредба е видно, че искът за обезщетение е осъдителен и с него се цели да бъде възмезден служителят при незаконно признаване на

прекратяване на служебното му правоотношение. Предпоставките на иска са- наличие на отменен административен акт, с който е прекратено служебното правоотношение, служителят вследствие на прекратяването да е останал без работа или да е получавал друго по-ниско възнаграждение, максималният размер на обезщетението – 6 месеца и база за изчисляване на възнаграждението- определената основна заплата към момента на признаване на уволнението за незаконно.

В идентичен смисъл са мотивите на Тълкувателно решение № 4 от 06.11.2023 г. по тълк. д. № 4/2022 г., ОСС на ВАС, I и II Колегии – Текстовете на чл. 104, ал. 1 ЗДСл, чл. 237 ЗМВР, чл. 119 ЗДАНС и чл. 172, ал. 1 ЗОВСРБ очертават като общи следните признаци на обезщетяването по реда на цитираните закони - то има имуществен, обективен и ограничен характер в следните насоки - увреждащ юридически факт, правни субекти - носители на субективното право, период от време на търпене на вредите, размер на обезщетенията и предмет на обезщетяване. От обективна страна, обезщетенията, предвидени в цитираните по-горе устройствени закони, имат ограничен, от гледна точка на времеви критерий и критерия размер, характер. Те обезщетяват държавния служител, адресат на незаконното уволнение, за неполучаването на заплата само за периода на оставане без работа, а обезщетението се изчислява на базата на получаваната от него основна заплата (възнаграждение), но за не повече от 6 месеца. Имат имуществен характер и са дължими поради признаването на уволнението за незаконно, след отмяната на заповедта за уволнение от органа по назначаването или съда. Законът не изисква установяване виновен характер на издаването на незаконосъобразната заповед или виновно лишаване на държавния служител от възможност да получава заплата си. Основната предпоставка за получаването на обезщетението, освен признаване на уволнението за незаконно и отмяната на заповедта за уволнение, е оставането на служителя без работа след прекратяване на служебното правоотношение или извършване на работа на по-ниско платена длъжност в същия период, като максималният период на обезщетяване е 6 месеца. От това следва, че обезщетенията по чл. 104, ал. 1 ЗДСл, чл. 237 ЗМВР, чл. 119 ЗДАНС и чл. 172, ал. 1 ЗОВСРБ следва да се разглеждат като парично компенсаторно средство за покриване на претърпени вреди. От обективна страна, анализът на текста на разпоредбите, на систематичното им място, на вида и характера на самите закони, налага извод, че така очертаното субективно право на обезщетение се основава единствено на обстоятелството, че служителят незаконосъобразно е бил лишен от възможност да заема държавна служба и обезщетението има за цел да компенсира неполучената от него заплата "за цялото време, през което не заема държавна служба", поради незаконното му уволнение, но за не повече от 6 месеца. Като обезщетение за вид вреда, по естеството си то представлява обезщетение за пропуснатата полза, изразяваща се в неполучени заплати или възнаграждения, за времето, през което не се заема държавна служба, които със сигурност биха били получени, в случай че служебното правоотношение не е било незаконосъобразно прекратено. Доколкото е предвидено да компенсира липсващия доход от заплати, то представлява обезщетение за имуществени по характера си вреди. Изводът за това се подкрепя и от императивно посочения законов начин на определяне на дължимото обезщетение, което се извършва въз основа на получаваното основно възнаграждение или разликата между получавания след уволнението доход и дохода, от който служителят е бил лишен за периода на оставане без работа, но за не повече от 6 месеца. В тази насока законите, освен основната заплата като основа за

обезщетението, въвеждат и ограничен времеви критерий, валиден и в двете хипотези за изчисление на размера на обезщетенията - "цялото време", в което не се заема държавна служба по причина на незаконното уволнение (периодът на незаемане държавната служба има начален и краен момент), но не повече от 6 месеца (допълнителен времеви ограничител), през който период служителят не получава заплатата си.

В настоящия случай, от събраните по делото доказателства се установява, а и между страните няма спор, че със Заповед № 840/19.12.2022 г., С. е била назначена на длъжност „Главен експерт“, с ранг II младши в Дирекция „Противодействие на измамите“, ДФЗ, считано от 20.12.2022 г. Със Заповед № 859/23.12.2022 г., изпълнителният директор на ДФЗ е прекратил служебното правоотношение на Л. С., на основание чл. 106, ал. 1, т. 2 и чл. 108 от ЗДСл, считано от 01.01.2023 г. В заповедта се съдържа разпореждане за изплащане на обезщетение по чл. 106, ал. 4 от ЗДСл за неспазен едномесечен срок на предизвестие в размер на една основна месечна заплата и на основание чл. 61 от ЗДСл- дължими 24 дни обезщетение за неизползван годишен отпуск /20 дни за 2022 г. и 4 дни за 2021 г./. С Решение № 3466 от 29.05.2023 г., постановено по адм.д. № 544/2023 г., 45-ти състав при Административен съд- София град, заповедта е била отменена, което решение на съда е оставено в сила с Решение на ВАС № 11743/29.11.2023 г., второ отделение, по адм.д. № 7414/2023 г.

1. По иска с правно основание чл.104, ал.1 от ЗДСл

Искът е предявен за период от 01.03.2023 г. до 30.06.2024 г., в който период съдът приема въз основа на данните по делото, че действително ищцата не заемала друга длъжност нито по трудово, нито по служебно правоотношение. По силата на чл. 104, ал. 1 от ЗДСл, когато заповедта за прекратяване на служебното правоотношение бъде отменена от органа по назначаването или от съда, държавният служител има право на обезщетение в размер на основната си заплата, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на невявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, но не за повече от 6 месеца.

В конкретния случай е безспорно, че заповедта за прекратяване на служебното правоотношение на ищцата е отменена с влязло в сила съдебно решение, както и че в периода от 01.01.2023 г. до 30.06.2024 г., същата не е била назначена по трудово или служебно правоотношение с друг работодател/администрация. В тази връзка претенцията на ищцата попада в първата хипотеза на нормата на чл.104, ал.1 от ЗДСл, а именно, че тя има право на обезщетение в размер на основната си заплата, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на невявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, но за не повече от 6 месеца.

Не е спорно между страните, а и от събраните по делото доказателства, че на 12.04.2023 по банков път от ДФ „Земеделие“, на ищцата е изплатено обезщетение по чл. 106, ал. 2 от ЗДСЛ за оставането и без работа за срок от два месеца, в размер на 3 060 лева, определено съобразно основната месечна заплата на ищцата към момента на признаване на уволнението за незаконно в размер на 1 530 лв. По делото от страна на ответника е представено платежно нареждане като доказателство за превод на сумата /л. 13/. В молба от 17.01.2025г., ответникът направи възражение за прихващане, но за периода от 01.01.2023г. до 28.02.2023г. ищцата не претендира присъждане на обезщетение по чл.104, ал.1 ЗДСл, признава изплатеното й обезщетение за оставането й без работа през този период.

При тези данни, освен доказан по основание - отмяна на заповедта за прекратяване на правоотношението на ищеца за длъжността „Главен експерт“, с ранг II младши в Дирекция „Противодействие на измамите“ ДФЗ, и при размер на месечното възнаграждение- 1 530,00лв., то за исковия период действително не е заемала длъжност по служебно или трудово правоотношение, на ищцата се следва обезщетение за оставането ѝ без работа в размер на б 120 лв. за периода от 01.03.2023г. до 30.06.2023г. Този период, ведно с предходните два месеца, за които е обезщетена, непосредствено следват датата на незаконното прекратяване на служебното правоотношение и са пряка последица от него.

2. По иска за заплащане на мораторна лихва за забава върху главницата от б 120 лева, за периода от 12.12.2023 г. до 10.06.2024 г., в размер на 423,38 лв., то същото следва да се приеме за основателно.

В ЗДСл няма изрична правна норма, която да сочи за дължимост на мораторната лихва върху обезщетението, при което следва да намери приложение нормата на чл. 86 от ЗЗД. В съответствие с разпоредбата на чл. 86, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 84, ал. 2 от ЗЗД и в конкретната хипотеза налице е безсрочно задължение, за което длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора /РЕШЕНИЕ № 16917 ОТ 17.12.2013 Г. ПО АДМ. Д. № 2366/2013 Г., III ОТД. НА ВАС, и Решение № 667 по гр. д. № 1816 за 2008 г. на I ГО/ като изпадането на длъжника в забава да изплати обезщетението по чл. 104 ЗДСл, е обусловено от отправянето на покана до него преди предявяването на иска, тъй като няма определен срок, в който следва да заплати определената парична сума като обезщетение.

В случая не е спорно, че ищцата със Заявление с вх. № 01-1100/187 от дата 12.12.2023 г., адресирано до изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ е поискала, на основание чл. 104, ал. 1 от ЗДСл, да ѝ бъде изплатено обезщетение в размер на б 120 лв. /четири основни заплати/ поради незаконното прекратяване на служебното ѝ правоотношение, но въпреки отправената покана, такова изплащане не е извършено от страна на ответника по иска, при което той е изпаднал в забава и дължи мораторна лихва в размер на 424,38 лв., считано до депозирането на исковата молба в съда.

Поради изложеното, обезщетението по чл. 104 от ЗДСЛ за периода от 01.03.2024 г. до 30.06.2024г., в размер на б 120 лв. и искът на ищцата следва да бъде уважен изцяло в претендирания .

Основателността на главния иск обоснова и основателност на акцесорния иск с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на законна лихва върху сумата на обезщетението. При определяне началния момент на акцесорното задължение за лихва следва да се съобрази т. 4 от Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС по т.гр.д. № 3/2004 г., което е задължително за съдилищата и според което при незаконни актове на администрацията, началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове – в случая 04.10.2021г. Това е началният момент на забавата до датата на подаване на исковата молба, Следва да бъде присъдена и съответната законна лихва върху главницата, считано от подаване на исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

С оглед изхода на спора, на ищеца следва да бъдат присъдени направените разноски. Съдът счита, че възражението за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение е основателно, с оглед фактическата и правна сложност на делото. Като съобрази минималния размер в чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за

минималните размери на адвокатските възнаграждения, съдът счита, че на ищеца следва да се присъдят разноски в близък до този размер - 1000 лв.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от Административно процесуалния кодекс, Административен съд София-град, Първо отделение, 12-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, със седалище [населено място], ул. Ц. Б. III, № 136, да заплати на Л. С. С. с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [улица], ап. 1, сумите както следва:

1) за обезщетение в размер на 6 120 лв. (шест хиляди сто и двадесет лева) за периода от 01.03.2024 г. до 30.06.2024 г., през който е останала без работа поради незаконното прекратяване на служебното ѝ правоотношение с агенцията със Заповед № 859/23.12.2022 г., отменена от съда.

2) мораторна лихва за забава на изплащането на обезщетението в размер на 424, 38 лева (четирисотин двадесет и четири лева и тридесет и осем стотинки) за периода от 12.12.2023 г. - 10.06.2024 г.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, със седалище [населено място], ул. Ц. Б. III, № 136, **да заплати** на Л. С. С. с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [улица], ап. 1. **сумата от 1 000 лв. за разноски.**

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба или протест пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: